

УДК 316.34:159.9:355.515(477.64-25)

З.В. Лащукул, Л.Д. Ярова

Організаційно-управлінські аспекти реалізації публічної політики щодо психологічної реабілітації учасників Антитерористичної операції та Операції об'єднаних сил на регіональному рівні

ДЗ «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України», м. Запоріжжя, Україна

Мета полягає в аналізі деяких організаційно-управлінських аспектів реалізації публічної політики на регіональному рівні щодо психологічної реабілітації учасників Антитерористичної операції та Операції об'єднаних сил.

Матеріали та методи. Матеріалами для дослідження були нормативно-правові документи щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації учасників Антитерористичної операції та Операції об'єднаних сил прийняті на державному та регіональному рівні. Результати отримані за рахунок застосування методів: узагальнення, порівняльного аналізу.

Результати. Проведено аналіз нормативно-правового забезпечення реалізації Плану заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції який було затверджено 31.03.2015 Розпорядженням КМУ №3359-р та постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 №1057 «Про Порядок проведення психологічної реабілітації постраждалих учасників операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях».

Висновки. Психологічна реабілітація демобілізованих військовослужбовців в Запорізькій області носить не системний характер. На виконання Державної цільової програми не прийнята відповідна регіональна. Не виконуються норма закону щодо обов'язкового порядку проходження безоплатної психологічної реабілітації демобілізованих військовослужбовців.

Ключові слова: учасники Антитерористичної операції, учасники Операції об'єднаних сил, психологічна реабілітація, реадaptaція.

Вступ

У зв'язку з проведенням на Сході нашої держави Антитерористичної операції, а з 30.04.2018 р. – Операції об'єднаних сил, все гостріше постає проблема психологічної реабілітації учасників бойових дій, які повертаються додому після чергових ротаций. На етапі незалежності Україна стикнулася з такою проблемою вперше і це породжує певні труднощі, у тому числі щодо організації та надання учасникам Антитерористичної операції (АТО), Операції об'єднаних сил (ООС) відповідних послуг. Суспільство на сьогодні вже в повній мірі усвідомлює проблему дезадаптації демобілізованих військовослужбовців і вимагає від держави більш конкретних кроків щодо її вирішення на загальнодержавному та регіональному рівнях.

Стан вивченості проблеми. Дослідженню різних аспектів управління проектами присвятили свої роботи такі вітчизняні вчені та фахівці: в сфері публічного управління – А.О. Чемерис [19], А.В. Безуглий [3], С.В. Газарян [5], І.Б. Гарькавий [6], І.О. Кацай [10]; в транспортних системах сільськогосподарського виробництва – А.В. Сидорчук, Т.Д. Гуцол [18]; в корпораціях – В.А. Кузьмініх [12]; при організації проектного офісу – Н.І. Корецька [11]; особливостям застосування інформаційних технологій в управлінні проектами – А. Василевська [4]; системам знань в

управлінні проектами – Л.П. Батенко [2] та інші. Разом з тим особливості розробки та адміністрування в управлінні проектами в публічній сфері, як показав аналіз робіт і матеріалів наукових конференцій і дискусій, ще недостатньо досліджені в теоретичному, і в практичному аспектах. Саме це визначило вибір теми дослідження, мети, завдання та коло питань, що розглядаються.

Мета роботи полягає в аналізі деяких організаційно-управлінських аспектів реалізації публічної політики на регіональному рівні щодо психологічної реабілітації учасників Антитерористичної операції та Операції об'єднаних сил.

Матеріали та методи

Матеріалами для дослідження були нормативно-правові документи щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації учасників Антитерористичної операції та Операції об'єднаних сил прийняті на державному та регіональному рівні. Результати отримані за рахунок застосування методів: узагальнення, порівняльного аналізу.

Результати дослідження та їх обговорення

Гарантії безпеки громадян України затверджено в статті 3 Конституції України, в якій зазначено: «Людина,

її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека є найвищою соціальною цінністю» [9].

Особливо гостро питання щодо зазначених гарантій повстало з початку проведення на Сході країни Анти-терористичної операції, зокрема учасників бойових дій.

Президент України П. Порошенко 03.11.2015 р. підписав Закон України «Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», пункт 1 доповнено абзацом наступного змісту: "Військово-службовці, учасники бойових дій та прирівняні до них особи, особи, звільнені з військової служби, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції чи виконували службово-бойові завдання в екстремальних (бойових) умовах, в обов'язковому порядку повинні пройти безоплатну психологічну, медико-психологічну реабілітацію у відповідних центрах з відшкодуванням вартості проїзду до цих центрів і назад. Порядок проведення реабілітації та відшкодування вартості проїзду встановлюються Кабінетом Міністрів України" [7].

Практичними діями на шляху вирішення проблеми, що утворилась, можна вважати План заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції (надалі – План), який було затверджено раніше, а саме 31.03.2015 р. розпорядженням КМУ №359-р [17]. Цей стратегічний документ є одним із найбільш системних документів, містить шість розділів, в яких викладено 55 відповідних заходів і виконується по теперішній час.

Значно пізніше постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 №1057 було затверджено Порядок проведення психологічної реабілітації постраждалих учасників операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях [15]. У Порядку зазначено, що психологічна реабілітація це – «комплекс заходів, що здійснюються з метою збереження, відновлення або компенсації порушених психічних функцій, якостей, особистого та соціального статусу особи, сприяння психосоціальної адаптації до зміненої життєвої ситуації, осмислення досвіду, отриманого в екстремальній ситуації, та застосування його в житті» [15]. Також визначено мету психологічної реабілітації, яка передбачає наступне:

- 1) збереження або відновлення фізичного та психічного здоров'я отримувачів послуг;
- 2) досягнення соціально-психологічного благополуччя;
- 3) зниження частоти та тяжкості наслідків перенесених бойових психічних травм у формі гострих стресових реакцій;
- 4) запобігання інвалідності;
- 5) профілактика агресивної та саморуйнівної поведінки.

Основними завданнями проведення психологічної реабілітації є:

- 1) діагностика та нормалізація психічних функцій отримувача послуг;

- 2) відновлення порушених (втрачених) психічних функцій до оптимального рівня їх виразності;

- 3) корекція особистості отримувача послуг для забезпечення ефективного функціонування його в соціумі;

- 4) надання допомоги в установленні (відновленні) конструктивних відносин у сім'ї та суспільстві;

- 5) відновлення адаптивних механізмів до екстремальних (бойових) дій;

- 6) опанування методів саморегуляції та керування стресом (заспокоєння);

- 7) запобігання психологічному травмуванню та психічним розладам;

- 8) проведення психопрофілактичної та психокорекційної роботи із сім'єю отримувача послуг;

- 9) формування позитивних реакцій, мотивацій, соціальних установок на життя та професійну діяльність.

В абзаці шостому пункту 22 Порядку (редакція Постанови КМУ від 20.02.2019 р.) зазначено, що мінімальний обсяг послуг із психологічної реабілітації передбачає надання послуг із психологічної діагностики, психологічної просвіти та інформування [15].

Наказами Міністерства соціальної політики України затверджено: від 27.04.2018 № 597 вимоги до суб'єктів надання послуг із психологічної реабілітації та форми акту наданих послуг із психологічної реабілітації за рахунок бюджетних коштів [13]; від 01.06.2018 р. № 810 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України від 15.06.2018 р. за № 723/32175). Стандарти психологічної діагностики та форм документів з організації психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції гідності [14].

Зазначені вище документи свідчать про наміри державної влади запровадити систему соціальної підтримки учасників антитерористичної операції.

Постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2018 р. № 1021 затверджено Державну цільову програму з фізичної, медичної, психологічної реабілітації і соціальної та професійної реадaptaції учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, на період до 2022 року (далі – Програма) [16].

Зазначені в Програмі заходи спрямовані на проведення чіткого та прозорого адміністрування потреб зазначених осіб, з урахуванням особливостей чоловіків та жінок, підвищення рівня самоусвідомлення ними участі у відповідних процесах реадaptaції до цивільного життя, посилення їх соціального захисту, підтримку належного психічного стану, вирішення невідкладних питань надання послуг, зокрема з медичної, психологічної, соціальної, фізичної, професійної, фізкультурно-спортивної реабілітації та реадaptaції (відповідно до потреб), а також на підвищення ефективності взаємодії центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських і міжнародних організацій із зазначених питань. В Програмі представлені основні варіанти розв'язання визначених проблем, їх, на думку розробників Програми, існує два.

Перший варіант полягає в адаптації системи соціального захисту учасників до їх реальних, актуальних потреб і надання їм реабілітаційних послуг та послуг з реадаптації. Таким підходом (практикується з 2014 року) не забезпечується розв'язання системних проблем, оскільки він передбачає не зміну принципів організації системи реабілітації та реадаптації, а ситуативне реагування на потреби та запити із застосуванням існуючих методик.

Другий варіант передбачає зміну принципів організації системи реабілітації та реадаптації учасників, у тому числі (в разі потреби) із залученням членів їх сімей, і запровадження новітніх моделей організації та управління реабілітаційними і соціальними послугами та послугами з реадаптації, застосування нових методик оцінювання якості результатів реабілітації та реадаптації, розроблення та запровадження єдиної системи адміністрування потреб учасників [16].

Результати проведення аналізу досвіду держав, у яких діє ефективна система реабілітації та реадаптації ветеранів, свідчать про доцільність його застосування в Україні відповідно до потреб зазначеної категорії громадян. Практикою США та Хорватії у зазначеній сфері доведено ефективність організації спеціалізованих реабілітаційних центрів для ветеранів, зокрема центрів подолання наслідків психологічних травм.

Моніторинг практики організації реабілітації та реадаптації учасників в Україні виявив її низьку ефективність, тому досягнення цілей Програми можливе лише в межах другого варіанта розв'язання визначених проблем.

На які ж результати можна розраховувати за результатами її виконання? Виконання визначених Програмою заходів дасть змогу створити певну систему реабілітації учасників антитерористичної операції, а також членів їх сімей.

Удосконалення законодавства у зазначеній сфері сприятиме поліпшенню організації та підвищенню результативності реабілітації та реадаптації учасників, а також зменшенню прямих та опосередкованих витрат бюджетних коштів.

В Програмі зазначено, що застосування інструментів електронного урядування, міжвідомчих електронних протоколів, удосконалення принципів організації та роботи Єдиного державного реєстру учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони в Донецькій та Луганській областях, запровадження єдиної системи адміністрування потреб ветеранів війни сприятиме створенню умов для забезпечення ефективної міжвідомчої координації, оперативного прийняття рішень та моніторингу потреб понад 350 тис. учасників, а також членів їх сімей.

Удосконалення галузевих стандартів реабілітації, розроблення та удосконалення державних стандартів психологічних послуг, з урахуванням світового досвіду, сприятиме підвищенню якості надання таких послуг. Протягом періоду дії Програми щодо надання психологічних послуг планується забезпечити такі

показники: охоплення відповідними послугами: у 2019 р. – до 80% учасників, щодо яких визначено потребу в отриманні психологічних послуг; протягом 2019–2022 років – до 100 відсотків.

На виконання державної програми мала б бути розроблена регіональна із залученням фінансів та фахівців, що відповідали б вимогам до суб'єктів надання послуг із психологічної реабілітації, затвердженим наказом Міністерства соціальної політики України від 27.04.2018 № 597.

Фахівцями громадської організації «*Всеукраїнська правозахисна організація «Юридична сотня»* (надалі – Юридична сотня) був проведений аналіз звітів Міністерства соціальної політики України щодо стану його виконання (звіт про стан виконання Плану заходів за перший квартал 2017 року; звіт про стан виконання Плану заходів за квітень 2017 року; аналіз щодо стану виконання Плану заходів) та власний моніторинг щодо його виконання. У ході вивчення звітів та аналізу Мінсоцполітики було виявлено низку розбіжностей між формальним та фактичним станом виконання заходів. Результати дослідження, проведеного Юридичною Сотнею, викладені у звіті [1].

У розділі «Проведення психологічної реабілітації звільнених у запас військовослужбовців» передбачено необхідність виконання 16-ти заходів таких, як розроблення уніфікованої навчальної програми підготовки спеціалістів з питань психологічної допомоги військовослужбовцям, а також розроблення різного роду методичних рекомендацій. Чотири заходи досі не були виконані. Серед них затвердження навчальної програми щодо підготовки спеціалістів та методичних рекомендацій щодо надання психологічної допомоги, створення регіональних центрів психологічної реабілітації та інші. Вісім заходів, представлених в розділі зі строком постійного виконання та 4-ри заходи розділу є виконаними, зокрема: створення Міжвідомчої координаційної ради з питань психологічної реабілітації учасників російсько-української війни; затвердження методичних рекомендацій щодо заповнення індивідуальної програми реабілітації інвалідів; створення на базі Харківської державної академії фізичної культури Міжрегіонального навчального центру масажних технологій; а також розроблення та затвердження уніфікованої навчальної програми підготовки спеціалістів з питань первинної психосоціальної реабілітації.

За результатами відповідного аналізу фахівці дійшли висновку, що «для побудови системи належної психологічної підтримки потрібно затвердити єдиний уніфікований документ проведення психологічної реабілітації учасників російсько-української війни з деталізованим фінансуванням заходів по його реалізації» [1].

Отже, ще в 2017 р. Юридична Сотня запропонувала розробити і прийняти єдину Всеукраїнську програму. Постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2018 № 1021 прийнято Державну цільову програму з фізичної, медичної, психологічної реабілітації і соціальної та професійної реадаптації учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із

забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, на період до 2022 року.

Станом на сьогодні в Запорізькій області така програма не прийнята і найближчим часом її прийняття не планується. Заходи з психологічної реабілітації здійснюються в межах виконання плану заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників АТО, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.03.2015 № 359-р (надалі – План), про який вже згадувалось. Так, на виконання п. 18 Плану, яким передбачено: «Забезпечення надання психологічної допомоги демобілізованим військовослужбовцям у закладах охорони здоров'я», у звіті про стан його виконання зазначено, що станом на кінець 2018 року стаціонарне лікування пройшли 1584 військовослужбовця та 165 військових лікувались амбулаторно [8].

Про створення регіональних центрів психологічної реабілітації і лікування, служб соціально-психологічного відновлення учасників АТО на базі діючих установ і закладів охорони здоров'я та соціального захисту із залученням до їх роботи висококваліфікованих спеціалістів, волонтерів, запровадження в них сучасних апробованих методик та позбавлення демобілізованих військовослужбовців посттравматичного синдрому йдеться у п. 21 Плану. На сьогодні Запорізька обласна державна адміністрація на виконання зазначеного пункту звітує про те, що робочою групою департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації (наказ від 03.04.2017 № 297) підготовлено медичне завдання на розроблення проектно-кошторисної документації на створення Обласного центру медичної реабілітації ветеранів війни на базі розширеного КЗ «Госпіталь ветеранів війни» Запорізької обласної ради. Станом на 10.01.2019 зазначене завдання знаходиться на опрацюванні в управлінні капітального будівництва облдержадміністрації [8].

В звіті облдержадміністрації також йдеться про те, що з травня 2015 року в КЗ «Госпіталь ветеранів війни» ЗОР відкрито кабінет психологічної допомоги, де психологічну допомогу надає лікар-невропатолог, оскільки психотерапевта залучити не вдається [8].

Література

1. Аналітичний звіт виконання Плану заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції: (Громадська організація «Всеукраїнська правозахисна організація «Юридична сотня») [Електроний лист] – Режим доступу : https://legal100.org.ua/wp-content/uploads/2018/06/Analytic_Report_2017_359r.pdf.
2. Батенко Л.П. Узагальнююча характеристика систем знань в проектному менеджменті [Текст] / Л.П. Батенко // Економіка та підприємництво: зб. наук. праць молодих учених та аспірантів / М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана" ; відп. ред. С.І. Дем'яненко. – 2012. – Вип. 29. – С. 171–181.
3. Безуглий О.В. Адміністрування регіональних проектів в контексті завдань розвитку територій [Текст] / О.В. Безуглий // Управління проектами регіонального розвитку : матеріали науково-практичної конференції м. Феодосія 8-12 липня 2013 р. – С. 9–14
4. Василевська А. Управление проектами предприятия с использованием информационных технологий [Текст] / А. Василевська // Вісник КНТЕУ. – 2012. – № 1 – С. 99–105.

Неучасть у виконанні Державної цільової програми унеможливує державне фінансування у Запорізькому регіоні заходів з реабілітації військовослужбовців, які пройшли АТО. За відсутності програми на регіональному рівні, область втрачає не тільки фінансування з державного бюджету, але також з місцевого бюджету, яке передбачене Державною цільовою програмою, що може мати негативні соціальні наслідки.

Висновки

1. На основі проведеного аналізу нормативно-правових документів встановлено, що робота з психологічної реабілітації демобілізованих військовослужбовців в Запорізькій області носить не системний характер.

2. Пункт 1 до Закону України «Про внесення змін до статті 11 Закону України Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», в якому зазначено про обов'язковість проходження військовослужбовцями, учасниками бойових дій та прирівняними до них особами, особами, звільненими з військової служби, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції чи виконували службово-бойові завдання в екстремальних (бойових) умовах, безоплатної психологічної, медико-психологічної реабілітації у відповідних центрах з відшкодуванням вартості проїзду до цих центрів і назад, не виконується.

3. Регіональну цільову програму з фізичної, медичної, психологічної реабілітації і соціальної та професійної реадaptaції учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, на період до 2022 року не прийнято.

Перспективи подальших досліджень полягають в розробці і реалізації на регіональному рівні програми на виконання вже прийнятої Державної цільової програми, яка передбачає зміну принципів організації системи реабілітації та реадaptaції учасників Антитерористичної операції та Операції об'єднаних сил.

5. Газарян С.В. Теоретичне обґрунтування шляхів упровадження передового зарубіжного досвіду щодо управління проектами регіонального розвитку [Текст] / Газарян С.В. // Управління проектами регіонального розвитку: Матеріали науково-практичної конференції м. Феодосія 8–12 липня 2013 р. – С. 25–29.
6. Гарькавий І.Б. Про формування проектів регіональних програм розвитку з врахуванням рівнів територіального управління [Текст] / Гарькавий І.Б. // Управління проектами регіонального розвитку : Матеріали науково-практичної конференції м. Феодосія 8–12 липня 2013 р. – С. 30–34.
7. Закон України від 03.11. 2015 р. № 739-VIII «Про внесення змін до статті 11 Закону України Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [Електронний лист] – Режим доступу: URL:<https://ips.ligazakon.net/document/view/T150739?an=1>.
8. Інформація Запорізької державної адміністрації про виконання Плану заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції від 10.01.2019 № 02640/08-03.
9. Конституція України: Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Редакція від 21.02.2019 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
10. Кацай І.О. Управління проектами з розвитку природно-ресурсного потенціалу регіону: варіативність рішень [Текст] / І.О. Кацай // Управління проектами регіонального розвитку : Матеріали науково-практичної конференції м. Феодосія 8-12 липня 2013 р. – С. 63-68.
11. Корецька Н.І. Проектний офіс як інструмент вибору, планування та контролю управлінських рішень [Текст] / Н.І. Корецька // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб. наук.пр. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. – № 4 (36). – С. 156-162.
12. Кузьміних В.О. Трирівнева корпоративна система управління проектами [Текст] / В.О.Кузьміних // Реєстрація, зберігання і обробка даних. – 2009. – Т. 11. – № 3. – С. 75-82.
13. Наказ Міністерства соціальної політики України від 27.04.2018 р. № 597 «Про затвердження Вимог до суб'єктів надання послуг із психологічної реабілітації та форми акта наданих послуг із психологічної реабілітації за рахунок бюджетних коштів» [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: <https://законодавство.com/ukrajini-minsotspolitiki/nakaz-vid-27042018-597-pro-zatverdjennya-vimog-2018-64646.html>.
14. Наказ Міністерства соціальної політики України від 01.06.2018 р. № 810 «Про затвердження Стандарту психологічної діагностики та форм документів з організації психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://законодавство.com/ukrajini-minsotspolitiki/nakaz-vid-01062018-810-pro-zatverdjennya-2018-65355.html>.
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. №1057 «Про затвердження Порядку проведення психологічної реабілітації постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях» [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-2017-%D0%BF>.
16. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.12.2018р. №1021 «Про затвердження Державної цільової програми з фізичної, медичної, психологічної реабілітації і соціальної та професійної реадптації учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, на період до 2022 року» [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2018-%D0%BF>.
17. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.03.2015р. №1057 «Про затвердження плану заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції» [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/359-2015-%D1%80>.
18. Сидорчук О.В. Основні наукові принципи управління проектами транспортних систем сільськогосподарського виробництва : зб. наук. пр / О.В. Сидорчук, Т.Д. Гуцол // Вісник СевНТУ. – Севастополь, Серія: Машиноприладобудування та транспорт, 2011. – Вип. 122/2011.
19. Чемерис А. Розроблення та управління проектами у публічній сфері: європейський вимір для України: практичний посібник / А. Чемерис // Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – «DESPRO». – К. : ТОВ «Софія-А», 2012.

Дата надходження рукопису до редакції: 15.03.2019 р.

Организационно-управленческие аспекты реализации публичной политики по реабилитации участников Антитеррористической операции и Операции объединенных сил на региональном уровне

З.В. Лашкул, Л.Д. Яровая

ГУ «Запорожская медицинская академия последипломного образования Министерства здравоохранения Украины», г. Запорожье, Украина

Цель работы заключается в анализе некоторых организационно-управленческих аспектов реализации публичной политики на региональном уровне по психологической реабилитации участников Антитеррористической операции и Операции объединенных сил.

Материалы и методы. Материалами для исследования были нормативно-правовые документы по медицинской, психологической, профессиональной реабилитации участников Антитеррористической операции и Операции объединенных сил, принятые на государственном и региональном уровне. Результаты получены за счет применения методов: обобщения, сравнительного анализа.

Результаты. Проведен анализ нормативно-правового обеспечения реализации Плана мероприятий по медицинской, психологической, профессиональной реабилитации и социальной адаптации участников Антитеррористической операции который был утвержден 31.03.2015 распоряжением КМУ № 359-р и постановления Кабинета Министров Украины от 27.12.2017 № 1057 «О Порядке проведения психологической реабилитации пострадавших участников операции и лиц, осуществляющих меры по обеспечению национальной безопасности и обороны, отпора и сдерживания вооруженной агрессии Российской Федерации в Донецкой и Луганской областях».

Выводы. Психологическая реабилитация демобилизованных военнослужащих в Запорожской области носит не системный характер. На исполнение Государственной целевой программы не принята соответствующая региональная. Не выполняются нормы закона об обязательном порядке прохождения бесплатной психологической реабилитации демобилизованных военнослужащих.

Ключевые слова: участники Антитеррористической операции, участники Операции объединенных сил, психологическая реабилитация, реадaptация.

Organizational and managerial aspects of the implementation of public policy for the rehabilitation of participants in the antiterrorist operation and the operation of the combined forces at the regional level

Z.V. Lashkul, L.D. Iarova

SI “Zaporizhzhya Medical Academy of Postgraduate Education of the Ministry of Health of Ukraine”, Zaporizhzhya, Ukraine

Purpose – to analyze some organizational and managerial aspects of the implementation of public policy at the regional level for the psychological rehabilitation of participants in the Anti-Terrorist Operation and the Operation of the Joint Forces.

Materials and methods. The materials for the study were legal documents on the medical, psychological, vocational rehabilitation of the participants of the Anti-Terrorist Operation and the Operation of the Joint Forces, adopted at the state and regional level. The results are obtained through the use of methods: generalization, comparative analysis.

The results of the study. The analysis of the regulatory support of the implementation of the Action Plan for the medical, psychological, vocational rehabilitation and social adaptation of the participants of the Anti-terrorist operation was approved on 31.03.2015 rehabilitation of injured participants in the operation and those who carried out measures to ensure national security and defense, repulse and deter armed aggression of the Russian Federation Deracii in Donetsk and Lugansk regions.

Conclusions. Psychological rehabilitation of demobilized soldiers in the Zaporozhye region is not systemic. The corresponding regional program was not accepted for the execution of the State Target Program. The norm of the law on the obligatory procedure for the passage of free psychological rehabilitation of demobilized soldiers is not fulfilled.

Key words: participants of the anti-terrorist operation, participants of the operation of the combined forces, psychological rehabilitation, rehabilitation.

Відомості про авторів

Лашкул Зінаїда Василівна – д.мед.н., доцент, Заслужений лікар України, зав. кафедри соціальної медицина, організації і управління охороною здоров'я ДЗ «ЗМАПО МОЗ України»; 69069 м. Запоріжжя, бульвар Вінтера 20.

Ярова Любов Дмитрівна – старший викладач кафедри соціальної медицини, організації і управління охороною здоров'я та медико-соціальної експертизи ДЗ «Запорізької медичної академії післядипломної освіти МОЗ України»; 69069 м. Запоріжжя, бульвар Вінтера 20.